

Ella Pyhäntös Lea är stark och svag på samma gång. Foto: Minna Kurjenluoma.

Teaterrecension: Lea håller ihop huset

[Isabella Rothberg](#)
[e-post](#)

Publicerad:
14.2.2013 15.16
Uppdaterad:
14.2.2013 15.16

Huojuva talo (Ett vajande hus) Avoimet ovet

Text: Maria Jotuni. Dramaturgi och regi: Heini Tola. Scenografi: Veera-Maija Murtola. Musik Suvi Isotalo. Koreografi: Marjo Kuusela. Ljus: Antti Kujala. Dräkter och rekvisita: Anne Svensk. På scenen: Ella Pyhäntö, Jukka Pitkänen, Paavo Kerosuo, Petriikka Pohjanheimo, Hanna Seppä, Miika Laakso.

Premiär på teater Avoimet ovet 12.2.

Få har skildrat familjevåld så starkt och berörande som **Maria Jotuni**. Kanske beror det på att hennes Eero är så genomäcktlig och hennes Lea så ihärdigt resonerande, rationaliserande och hoppfull. Kanske för att hon i Leas tankeflöde fångar den där oförklarliga mixen av känslor – lojalitet, något slags samhörighet, ödestro och en rad helt konkreta hinder – *Huojuva talo* är skriven 1935 och Lea är inte ekonomiskt oberoende, hon måste hålla det vajande huset uppe.

Regissören **Heini Tola** skildrar våldet hårt och fullt på Avoimet Ovets nyinvidga scen på Skillnadsgatan. Det är en tung föreställning, men märkligt nog också en oerhört vacker föreställning.

Det sköna kommer från sångerna som ensemblen framför i proganda till **Suvi Isotalos** musik. Talpartierna varvas ytterligare med **Marjo Kuuselas** roliga koreografi som är starkt inspirerad av folkdans med inslag av passionerad tango och grov och svängig lindy hop. Trots att Maria Jotunis realistiska prosa står i centrum är formen musikalisk och lekfull. Det blir så gott som aldrig tråkigt trots speltiden på över två timmar.

Äktenskap som mardröm

Den småskaliga scenografin med några vitmålade stolar och svartvita draperier mot fonden fungerar väl. Midsommarnattens färgglada lyktor byts ut mot vardagens hårt lysande glödlampor när **Jukka Pitkärens** Eero och **Ella Pyhältös** Lea gifter sig. Eero knyter näven när han visar upp sin vigselring och vi vet att det barkar käpprätt åt helvete.

Förutom våldet, den sjukliga snålheten, som gör att Lea ständigt är på svältkur, finns den kroniska otroheten. **Petriikka Pohjanheimo** gör härliga tolkningar av Eeros älskarinnor, husorna Hilja och Siiri. Den förra trippar förnämt in och sjunger opera, den senare snörper på munnen och kör upp axlarna som en defensiv katt.

Spelet är rytmiskt och perfekt tajmat i Heini Tolas regi. Man kan förstås ifrågasätta att våldet över huvud taget visas på scenen. Å andra sidan har jag sett en del föreställningar på sistone som nästan förskönat slagen.

Föreställningen ger prov på ett utmärkt ensemblearbete. Ella Pyhältö gör en finfin rolltolkning, hennes Lea är stark och svag på samma gång. Med sin olyckliga blick når hon djupt under huden. Jukka Pitkänen gör en riktig praktdjävel av Eero. Man blir förbannad på honom på samma sätt som när man läser Jotunis detaljerade beskrivningar av Eeros sadistiska fasoner. Pitkänen frammanar också en komisk självömkan hos figuren, som när han i fyllan knaprar på ett äpple och förklarar hur hemsk han är och att han ingenting kan göra åt saken.

Ett vajande hus är en allegori om gott och ont. Men den är också en kritik av socialisationen, sättet kulturen formar oss till kvinnor och män. Jotuni visar hur Lea i sin nakna offerroll inte kan åstadkomma ett skvatt, medan Eero förkroppsligar en destruktiv manlighet. **Paavo Kerosuos** urcharmiga Aulis Helio är en positiv mansfigur och **Hanna Seppäs** koketta Toini är den skarpsynta, cyniska kvinnan som ser äktenskapet som en ekonomisk transaktion, också om hon slutligen tar sig ur det och väljer kärleken i stället. En klar seger är att sonen Poju (**Miika Laakso**) så starkt avsäger sig pappans modell för manlighet.

Maria Jotuni sägs ha skrivit *Ett vajande hus* utgående från erfarenheter från sitt eget äktenskap. Romanen publicerades postumt, först trettio år efter att den tillkom. I romanen diktar hon önskedrömsslut som nästan är för bra för att vara sant. På scenen sjunger ensemblen vemodigt om längtan till ett land där citronerna blommar. Vem vet vad som hände Lea sedan.